

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2018»
XIII Халықаралық ғылыми конференциясы

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XIII Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2018»

The XIII International Scientific Conference
for Students and Young Scientists
«SCIENCE AND EDUCATION - 2018»

12th April 2018, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2018»
атты XIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2018»**

**PROCEEDINGS
of the XIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2018»**

2018 жыл 12 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2018» атты студенттер мен жас ғалымдардың XIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2018» = The XIII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2018». – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2018. – 7513 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-997-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-997-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2018

ШЕТЕЛ ТІЛІН ОҚЫТУ ҮРДІСІНДЕ ТОПТЫҚ ЖҰМЫСТЫҢ ОРНЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Бидайбек Ә.Ғ

bidaybekassel@mail.ru

«Шетел тілі: екі шетел тілі» кафедрасының 4 курс студенті,
Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Г.М. Гауриева

Қазіргі кезде білім беру теориясы мен практикасында коммуникативтік дағдыларды және топтық жұмыс дағдыларын дамытуға, яғни әлеуметтік құзыреттілік пен өз бетінше білім алуға мүмкіндік беретін әдістерді іздестіреді. Мұндай әдістер білім беру үрдісінің әрбір субъектісінің қызметіне, тәуелсіз шешімдер қабылдауға және таңдау жасауға, сондай-ақ әртүрлі көзқарастардың бірлікте болуына және оларды еркін талқылауға негізделеді. Мұны жүзеге асыруға білім беру үрдісін ұйымдастырудың топтық жұмысы тиімді болып табылады.

Жаңа қоғам мектеп түлектеріне жоғары талаптар қояды. Осыған байланысты, соңғы жылдары заманауи мектептерде маңызды өзгерістер болды. Бүгінгі күні оқушылардың дағдылары мен қабілеттерін дамыту үшін көптеген әдіскерлер топтық жұмыс түріне көбірек назар аударады. Ол сыныптық жүйесіне үйлесімді түрде кіреді, оны толықтырады, заманауи талаптарға бейімдеп, кейбір кемшіліктерді түзейді. [1,104].

Мектеп оқушыларының топтық қызметі оқытуды жүзеге асырудың тиімді әдістерінің бірі, себебі білім беру қызметі табиғаты бойынша ұжымдық, әлеуметтік ұйымдастырылған өзара қарым-қатынас және байланыс жүйесі болып табылады. Сондықтан, бұл шынайы қарым-қатынас шарттарына ең жақын.

Мәселе бар жерде ойлау процесі басталатыны белгілі. Топтық жұмысты қолданудың негізгі мақсаты ойлауды дамыту, топтық жұмысты жеңілдететін ойлауды қалыптастыру болып табылады, өйткені ойлау үрдісі топтық өзара әрекеттестікті тудырады. Психологтар адамның дамуын білімнің басты мақсаты деп атайды. Жеке тұлғаның тиімді дамуы тек белсенді белсенділік арқылы ғана мүмкін [2,232].

Көптеген әдіскерлер сабақ жұмысының тиімділігін жоғарылату әдісі ретінде топтық жұмыс түрлерін зерттеді. Сыныптағы жұмыстарды ұйымдастырудың түрі әрдайым мұғалімдерді қызықтырады, себебі оқытудың тиімділігі олардың таңдауларына байланысты.

Е.И. Пассов топтық жұмыс көп нәрсе ұсынады және шетел тіл сабағында өте пайдалы болуы мүмкіндігін атап көрсетеді:

- Ол қарым-қатынас жасау мүмкіндігін дамытады, оның ерекше түрі: топтық қарым-қатынас - ең дұрыс жұмыс формаларының бірі.
- Адамдармен қарым-қатынастарды нығайтады, бір-бірін жақсы түсінуге үйретеді, яғни ұжымдық қалыптасу үдерісіне үлес қосады.
- Өзгелерді ғана емес, өзін де объективті бағалауға үйретеді.
- Білім алмасуды, сөйлесу дағдыларын дамыту үшін жақсы жағдайларды және тезірек көмектесуді қамтамасыз етеді.
- Оқуға ынталандырудың өсуіне ықпал етеді.
- Командадағы студенттің танымалдығы мен іскерлік мәртебесін көтереді.
- Сабақты түрлендіреді [3,155].

Топтық жұмыс әдістерін сипаттай отыра П. И Пидксистый былай дейді: «Топтық жұмыс кезінде оқушылар лидердің, қызметкердің және бағыныштылардың ұжымдық қызметінің элементтерін үйренеді, ересек ортамен қарым-қатынас жасау тәжірибесін қалыптастырады – табиғи, өндірістік және әлеуметтік қатынастарға, өмір ырғағына бейімдейді» [4,318].

Қазіргі таңда шет тілін оқыту барысында топтық жұмыс әңгімелесу түрінде қорытынды кезеңдерінде пайдаланылады, алайда, оқыту үрдісінің барлық кезеңдерінде бұл өте сирек қолданылады. Топтық жұмыс түрлерін қолдану барысында оқушылар ауызша сөйлеуде бірнеше тілдік материалды қосуға, бұрын күнделікті жағдайларда қолданған сөйлемдерін өзгертуге және түрлендіруге мүмкіндік алады. Сонымен қатар, шет тілін меңгерудің жылдамдығы мен қарқыны, сөйлеу әрекеттерінің сенімділігі мен қатесіз орындалуы артады. Жалпы табысқа қызығушылық танытқан оқушылар бір-бірін қателіктерін түзейді, тіпті арнайы нұсқауларсыз. Оқушылар ауызша сөйлеу әрекетінің тәуелсіздігін танытады. Осылайша, топтық жұмыс формасы пәндік шет тілінің ерекшеліктеріне толық сәйкес келеді, бұл әрбір оқушыға сабақ уақытының шектеулеріне қарамастан сөйлеу мүмкіндігін береді.

Топтық жұмыс түрі өте қызықты, себебі оны ұйымдастырудың көптеген жолдары бар. Топтық жұмысты ұйымдастырудың бір түрі ынтымақтастықта оқыту болып табылады. Алғашқыда бұл түрді Джон Хопкинс университетінің (Р. Славин) педагогтарының үш тобы, Миннесота университеті (Роджер Джонсон және Дэвид Джонсон), Джон Аронсон тобы Калифорния университеті және Израильдің Тель-Авив университетінің Шломо Шаран тобы ұсынды. Бағдарламада қарастырылған ынтымақтастықта білім беру белгілі бір біліктілік, дағдылар, оқыту ұғымдарын және академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған. Бұл әдіс барлық оқушыларға материалды түсінуге және білім алуға мүмкіндік береді. Топтар «күшті», «әлсіз» және орташа студенттерден қалыптасады. Әрбір оқушы тапсырманы, материалды түсінуге мүдделі. Мұғалім кез-келген оқушыдан жұмыс нәтижесін көрсетуді және оның жауаптарын бағалауды сұрай алады. Е.С. Полат әлемдік педагогикада ынтымақтастықты оқыту дәстүрлі әдістердің ең сәтті баламасы деп санайды. Оқушылардың білім деңгейін мен жұмыс тиімділігін арттырып, әрбір студентке ауызша сөйлеу тәжірибесіне уақыт бөлінеді [5].

Топтың қалыптасуына және олардың жұмысының принциптеріне негізделген белгілі бір принциптер бар, олар топтық жұмыс формасын пайдалану кезінде ескерілуі керек. Сонымен қатар топтық әдісті пайдаланудың жас ерекшелігі бар, олар топтық жұмыс түрін таңдағанда ескеріледі. Топтардың қалыптасуы мұғалім орнатқан міндеттерге де байланысты. Топ оқушыларды бірдей деңгейде немесе әр түрлі деңгейде болуы, топтардың құрамы әр түрлі немесе тұрақты болуы мүмкін.

Педагогтардың практикалық тәжірибесі көрсеткендей, топтық жұмыс формалары кіші және жоғары сынып оқушыларын қызықтырады. Бастауыш мектеп оқушылары үшін әртүрлі, белсенді, көңілді ойын түрі, рөлдік ойындар қызықты. Жоғарғы сынып оқушылары үшін - пікірталас жүргізуге, өз пікірін білдіруге мүмкіндік береді. Жұмыстың мұндай түрлерінің мысалы талқылаулар, конференциялар, жобалар әдісі болуы мүмкін. Тәжірибелік және теориялық материалдар топтық жұмыс түрін фронталды және жекелеген түрлерімен үйлесімде пайдалану оқу үрдісінің тиімділігін арттыратынын көрсетеді.

Қорытындылай келе, шетел тілі сабақтарында топтық жұмыс түрін пайдалану бойынша әдістемелік әдебиеттерді зерттеп, талдағаннан кейін топ жұмысының тиімділігіне көз жеткіздік. Оның қолданылуы психологиялық тұрғыдан негізделген және педагогикалық тұрғыдан тиімді. Тілдік қызметтің барлық түрлерін қалыптастыратын топтық жұмыстың әр түрлі түрлері бар. Мұғалім қалыптастыру қажет дағдыларға сәйкес топтық жұмыс түрін таңдауға мүмкіндік алады.

Топтық жұмыс түрі шет тілін үйренуге ынталандырады, тақырыпқа деген қызығушылықты арттырады, шынайы өмірге жақын болып табылады, әдеттегі сабаққа әртүрлілікті енгізеді. Топтық жұмыс шет тіл сабақтарында тек қана соңғы сатыда ғана емес, сонымен қатар оқу үрдісінде де болуы керек, себебі ол шетел тілі пәнінің ерекшелігін толық көрсетеді, ауызша сөйлеу тәжірибесіне барынша мүмкіндік береді. Алға қойылған мақсаты бойынша сабақта пайдаланылуы мүмкін топтық жұмыстардың кең ауқымы бар.

Жоғарыда айтылғандар жас мұғалімге оқу үрдісін оқушылар үшін тиімді, қызықты және тартымды етуге көмектеседі. Олар сабаққа белсенді қатысады, эмоционалдық көңіл-күй көтерілуін сезінеді, ортақ нәтижеге қол жеткізуге тырысады, жинаған білімдерін қолданады

немесе әртүрлі дереккөздерден (оқулық, оқулықтар және т.б.) қажетті ақпаратты табады, жолдастарына қолдау көрсетіп, бір-біріне көмектеседі. Осылайша, шет тіл сабақтарында топтық жұмысты қолдану білім беру және тәрбиелеу мақсаттарына толық негізделген.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Дьяченко В.И. Сотрудничество в обучении. – М.: Просвещение, 1991. – 280 б.
2. Леонтьев А.А. Психология общения. – М.: Генезис, 1997. - 370 б.
3. Пассов Е.И. Урок иностранного языка в средней школе. – М.: Просвещение, 1998. – 223б.
4. П.И. Учебное пособие для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей. – М.: Педагогическое общество России, 1998. – 608б.
5. Полат Е.С. Метод проектов на уроках иностранного языка/ Иностранные языки в школе. – № 2, 3. – 2000.

УДК 378

ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ АКАДЕМИЧЕСКОМУ ЧТЕНИЮ

Верба Евгения Александровна

evgeniya_94.2011@mail.ru

Магистрант 1-го курса специальности «Иностранный язык: два иностранных языка»
ЕНУ им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан
Научный руководитель – Н.А.Екибаева

Академическое чтение является наиболее важным инструментом для академического обучения. N. Chase, S. Gibson и J. Carson описывают это вид чтения как «средство сбора информации и идей» [1, 12]. Однако, чтобы добиться успеха, обучающимся необходимо получить из прочитанного нечто большее, чем базовое понимание текста. W. Grabe и F.L. Stoller характеризуют этот тип чтения как «способность извлекать смысл из печатного текста и правильно интерпретировать эту информацию» [2, 3]. Это определение показывает, что чтение - это не просто понимание текста; оно также подразумевает интерпретацию текста. В академических условиях, это идет еще дальше, когда учащиеся должны обрабатывать и преобразовывать текст, исходя из требований академических задач [1, 18].

Чтобы обрабатывать и преобразовывать прочитанное, обучающиеся должны (а) определить свою цель чтения, (б) работать над пониманием, (в) бегло обрабатывать текст, (г) учитывать свой уровень владения языком и (д) брать во внимание различия в интерпретации, вызванные социальным контекстом [2, 17]. Данные пять характеристик - цель чтения, понимание, беглость, уровень владения языком и интерпретация текста взаимосвязаны и влияют друг на друга. Например, принимая во внимание уровень владения языком, учащиеся могут определить стратегии и навыки для достижения цели их чтения, а также сделать стратегические корректировки их беглости, чтобы компенсировать трудности понимания. Цель чтения также поможет привлечь читателей к социальным контекстам, необходимым для правильной интерпретации. После того, как читатели успешно собрали информацию, они могут затем обрабатывать и преобразовывать эту информацию в соответствии с требуемыми задачами.

Каждая учебная задача требует, чтобы учащиеся использовали текст по-разному и, следовательно, создавали необходимость или цель чтения. Тесты на уровень владения языком, требуемые университетами, такие как IELTS и TOEFL, могут дать ценную информацию, так как они содержат задания, подобные тем, что предлагаются в университетах. В разделе чтения TOEFL, студенты читают тексты академического уровня и отвечают на вопросы с множественным выбором, предназначенные для выявления способности читателя находить идеи, понимать и выявлять факты или детали, связывать